

ONLINE PRIVACY

Voor veel kinderen en jongeren zijn sociale netwerken, zoals TikTok of Instagram, plaatsen waar zij met leeftijdsgenoten en vrienden communiceren, leren, spelen, experimenteren, kortom 'rondhangen'. Hierbij laten ze onbewust en vaak ongewild heel wat sporen na. Omwille van deze digitale voetafdruk kan heel wat van hun online activiteit teruggeleid worden naar hun persoonlijke informatie. Kinderen en jongeren beschermen hun privacy meestal vanuit een buikgevoel. Zo maakt meer dan de helft van de kinderen en jongeren wel gebruik van de voorziene privacyinstellingen, maar praten weinigen erover met ouders of leeftijdsgenoten. Net daarom is het belangrijk om dit onderwerp bespreekbaar te maken in de klas en samen te werken aan het privacybewustzijn van leerlingen.

Wat je zeker moet weten over online privacy

1. **Privacywat?** Privacy is een abstracte term en het is voor leerlingen niet altijd even duidelijk wat ermee bedoeld wordt. Privacy gaat over de handelingsvrijheid om zelf te bepalen wat je aan wie laat zien. De nieuwe privacywet of de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), beter gekend als de GDPR, is van toepassing wanneer persoonsgegevens verwerkt worden. Iedereen die persoonsgegevens verwerkt, moet voldoen aan de nieuwe regels en voorschriften.
2. **Baas over je gegevens.** Privacy is pas een probleem wanneer anderen informatie over onszelf gebruiken waarvoor we geen toestemming hebben gegeven. Dit geeft ons een gevoel van onmacht, waarover we terug de controle willen. Het recht op privacy voorziet ons enerzijds van regels om de controle te behouden, maar voorziet anderzijds ook een stok achter de deur voor als het misloopt. Zo mag je aan de verwerker van je persoonsgegevens altijd vragen om je gegevens in te kijken, je gegevens aan te passen waar nodig, vergeten te worden, je gegevens over te brengen naar andere sites/apps en je gegevens extra te beveiligen.
3. **Het recht om vergeten te worden.** Als je jong bent, deel je soms dingen waar je achteraf spijt van kan hebben. Jonge kinderen zijn zich vaak nog niet bewust van alle risico's of vertrouwen de verkeerde mensen. Dankzij het recht om vergeten te worden kunnen ze altijd vragen om onjuiste of oude gegevens te laten wissen. Hiervoor neem je contact op met de eigenaar van de website! Ook foto's kan je laten verwijderen, maar dit is niet altijd even gemakkelijk. Want je bent nooit helemaal zeker dat de foto echt overal verwijderd is. Iemand heeft de foto misschien gedeeld of gekopieerd of het kan nog ergens op een server staan.

"Ondanks het feit dat jongeren opgroeien met het internet, blijft het ook voor hen op sommige vlakken complex. Hierdoor zien ze niet altijd de risico's van het internet, zeker wat privacy betreft!" (ikbeslis.be)

Tips voor jou als leerkracht

Maak leerlingen bewust. Bespreek samen met de leerlingen wat volgens hen privacy is én of zij dit belangrijk vinden. Organiseer af en toe momenten waarop leerlingen kunnen nakijken wat ze online over zichzelf kunnen terugvinden. Omdat kinderen zich vaak nog niet bewust zijn van de mogelijke gevolgen, leer je hen best hoe ze hun gegevens kunnen afschermen en waarom dit zo belangrijk is.

Bespreek hun online identiteit. Kinderen kunnen geholpen worden met de uitbouw van een online identiteit die strookt met wie ze echt zijn. Ze moeten leren dat ze een invloed hebben op wat mensen over hen ontdekken op het internet. Bespreek samen met de leerlingen wat ze publiekelijk van zichzelf willen tonen op het internet en wie ze online willen zijn. Delen ze alles met iedereen of gebruiken ze verschillende groepen?

Ga samen op zoek. Ga samen met je leerlingen op zoek naar de gebruiksvoorwaarden en privacyverklaringen van enkele populaire websites, zodanig dat leerlingen leren waar ze deze kunnen vinden en kunnen nagaan wat de bedrijven met hun persoonsgegevens doen.

Leer kinderen wat een veilig wachtwoord is. Sterke wachtwoorden zijn onmisbaar voor een goede privacybescherming. Adviseer leerlingen om verschillende wachtwoorden of wachzinnen te gebruiken voor verschillende diensten.

Aan de slag

⚡ Lespakket Net op 't net

www.ikbeslis.be/ouders-leerkrachten/lesmateriaal

Een kant en klaar lespakket over het online privacy.

⚡ Klik-en-print Veilig wachtwoord

www.medianest.be/veiligwachtwoord

Klik-en-print van MediaNest over kenmerken van een veilig wachtwoord.

⚡ 'Wie wordt geflitst'

www.ikbeslis.be/ouders-leerkrachten/lesmateriaal

Een educatief spelelement als ondersteuning tijdens een les of klasuitstap over het recht op afbeelding.

⚡ Affiche Stappenplan online privacy

www.mediawijs.be/tools/stappenplan-privacy

Dit stappenplan helpt je stilstaan bij welke informatie je over jezelf vrijgeeft online.

⚡ Infociche online reputatie

www.mediawijs.be/tools/fiches-mediawijs-online

Een bundeling van tips en adviezen voor ouders, leerkrachten en jongerenbegeleiders.

Leesvoer

⚡ Website - Safe On Web

www.safeonweb.be

⚡ Website - Clicksafe

www.clicksafe.be

⚡ Website - Ik beslis

www.ikbeslis.be

⚡ Website - Ketnet en je privacy

<https://privacy.ketnet.be>

⚡ Thema - 'Privacy' op MediaNest

www.medianest.be/thema/privacy

⚡ Mediawegwijzer - Het Privacy ABC

www.mediawijs.be/tools/mediawegwijzer-privacy-abc

⚡ Boek - (W)onderwijze media:

www.mediawijs.be/wonderwijzemedi